

**Protokoll fra møte i rovviltnemnda i region 3/Oppland
18. desember 2023**

Møte innkalt av:	Sekretariatet v/Statsforvalteren
Møtedato og møtetid:	18.desember - kl.10.00 -12.00
Møtested:	Rosenlund, Lillehammer
Møteleder:	Aud Hove
Møtetreferent:	Therese Ruud
Deltakere fra rovviltnemnda	Aud Hove, Hans Kristian Enge, Anne Elisabeth Thoresen, Johannes Wahl Gran og Hanne Velure.
Deltakere fra Statsforvalteren	Benedicte Broderstad
Tilhørere:	Ole Knut Steinset d/SNO, Torbjørn Dahl/Naturvernforbundet, Astrid Olstad/ Oppland bonde- og småbrukarlag

Åpen post kl. 10.00-10:15

Innlegg ved Astrid Olstad/ Oppland bonde- og småbrukarlag.

42/23 Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste godkjent

43/23 Godkjenning av referat fra møte 19. oktober, 7.november og 29.november 2023

Referatet er godkjent

44/23 Orienteringer

- **Statsforvalteren;**
 - **Lisensfelling ulv**
Ingen individ felt så langt under lisensfelling i region 3. Genetisk viktig hannulv er nå dokumentert i Hedmark, denne følges tett av SNO og SFIN. Lisensfellingsområde avgrenses ved behov, kan også bli aktuelt i region 3.
 - **Lisensfelling jerv**
3 jerv er felt, og det gjenstår kun 1 tisper på kvota innenfor forvaltningsområde for jerv.
 - **Erstatningsoppgjør**
Statsforvalteren er nå ferdig med erstatningsoppgjøret for 2023. Vi jobber med statistikk og oppsummering. Følgende oppsummering ble presentert for nemnda;

Tabell 1: Oversikt over erstatningsoppgjøret 2023 sammenlignet med 2022.

	Antall søknader 2022	Antall søknader 2023	Dyr søkt erstattet 2022	Dyr søkt erstattet 2023	Erstattet 2022	Erstattet 2023	Erstatning, 2022	Erstatning, 2023
Oppland	202	193	4 250	4 259	2 855	2 864	7 615 816	8 368 765
Hedmark	140	130	3 765	3 036	2 630	1842	7 413 045	5 462 348
Innlandet	342	323	8 015	7 295	5 485	4 706	15 028 861	13 831 113

- **Korrespondanse-** liste over korrespondansene ble gjennomgått. Viktig at brevene blir linket opp i korrespondanselisten på hjemmesiden i fremtiden.
- **FKT-** midlene på FKT- budsjettet vil bli brukt opp i år også.

- **Ekstraordinære uttak av jerv-** Det er besluttet at det kan tas ut 2 individ, hvorav 1 tisper, av Miljødirektoratet. Uttaket skal skje i deler av Skjåk og Lesja. SNO har vært ute og gjort forsøk, og har i den forbindelse fått kartlagt jervespor på Dalsida og Skjåk mot Lordalen, men har så langt ikke lyktes med uttaket. Beslutningen om ekstraordinære uttak står til 23. desember.

45/23 Kvote og område for kvotejakt på gaupe i Oppland i 2024

Sekretariatets innstilling i sak 45/23;

1. Om rettslige forhold:

Rovviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen. Det anses at klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.

2. Nemndas klagebehandling:

Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvotens størrelse og om fellingsområde, jf. viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16, rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11 samt forvaltningsloven § 17.

Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet.

Klagen tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 19.10.2023 i sak 35/23, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.

Rovviltnemndas behandling:

Johannes Wahl Gran ønsket at det fremgikk av saksframlegg at det var leders sitt framsatte forslag som ble vedtatt og at stemmegivningen gikk frem av saksframlegget. Sekretariatet retter opp, og legger ved et revidert saksframlegg til protokoll.

Sekretariatets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Rovviltnemndas vedtak:

1. Om rettslige forhold:

Rovviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen. Det anses at klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.

2. Nemndas klagebehandling:

Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvotens størrelse og om fellingsområde, jf. viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16, rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11 samt forvaltningsloven § 17.

Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet.

Klagene tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 19.10.2023 i sak 35/23, og klagenes oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.

46/23 Møteplan 2024 for rovviltnemnda i region 3/Oppland

Sekreteriatet hadde forberedt et forslag til møteplan for rovviltnemndas møter i 2024 i samarbeid med leder. Følgende endringer ble bestemt;

Flytte møte 13. mars- ny dato 12.mars

Flytte møte 17. juni-ny dato 14. juni

Flytte møte 19. august- ny dato 21. august

Flytte møte 21. oktober- ny dato 25. oktober

Revidert møtekalender er vedlagt protokoll. Det vil sendes ut kalenderinvitasjon til møtene av sekretariatet.

Avstemning:

Enstemmig vedtatt.

47/23 Eventuelt

Leder legger frem forslag til brev hun ønsker nemnda skal sende til KLD. Det gjelder klageavgjørelse til KLD på kvote om område for lisensfelling av ulv i region 3/Oppland. Hun stiller spørsmål til vilkårene og prosessen rundt disse vilkårene som nå KLD har endret nemnda sitt vedtak med. Det gjelder SFIN sin mulighet til å stoppe av lisensfelling ved genetisk verdifulle individer, påvisning revirmarkerende par, eller aktivitet av familiegrupper av ulv.

Avsnittet om ulovlig jakt ble drøftet. Endringsforslag under ulovlig jakt etter innspill fra Johannes Wahl Gran.

Nemnda er enige om at brevet kan sendes med de endringsforslagene som kom inn under møtet.

Møtegodtgjøring: 1 time forberedelse og 2 timer for møte

Sak 45/23: Revidert utgave- Klagebehandling av vedtak om kvote og område for kvotejakt på gaupe i region 3/Oppland i 2024

Sekretariatets forslag til vedtak

1. Om rettslige forhold:

Rovviltnemnda viser til at klagene har innkommet innen fristen. Det anses at klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.

2. Nemndas klagebehandling:

Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvotens størrelse og om fellingsområde, jf. viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16, rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11 samt forvaltningsloven § 17.

Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet.

Klagene tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 19.10.2023 i sak 35/23, og klagene oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.

Innkomne klager

- Aktivt rovdryvern (ARV), datert 23. oktober
- NOAH, datert 1. november

Rettslig klageinteresse

I henhold til forvaltningsloven § 28 har parter og andre med rettslig klageinteresse klagerett. Klageren må ha en viss tilknytning til saken for å ha klagerett, det vil si å ha interesser av en slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner har i stor utstrekning rett til å klage for å fremme medlemmenes eller standens interesser, eller for å ivareta ideelle interesser de har som formål å verne om.

Sekretariatet anser at klagerne har rettslig klageinteresse i saken.

Klagefrist

Vedtaket ble lagt ut på miljøvedtaksregisteret og på nemndas hjemmeside den 20. oktober. Klagene er mottatt innen klagefristen, jf. forvaltningsloven § 29.

Hovedinnhold i klagene

Under gjengis de viktigste punktene i klagene. For fullstendig innhold vises det til klagene som er vedlagt saksframlegget.

Rovviltnemnda i region 3

ARV

- ARV etterspør hvilken forskning og kunnskapsbasert datagrunnlag nemnda bygger premisset om at gaupe produserer et høstningsverdig overskudd på.
- ARV er kritiske til at nemnda vedtar en høyere hunndyrkvote enn det som var i sekretariatet sin innstilling.
- ARV mener det ikke bør åpnes for kvotejakt i forvaltningsområde for gaupe.
- ARV mener det beiteprioritert område ikke bør deles i to jaktområder.
- Klager synes det er riktig at familiegrupper unntas fra kvotejakt.
- ARV vil hevde at kvotejakt på gaupe i region 3 er lovstridig og i strid med naturmangfoldloven §§1, 5, 6, 8, 9, 10, 15, 18, rovviltforskriften §§ 1, 5, 7, 10, Grunnloven § 112, Bernkonvensjonen artikkel 2, 6 og 9, Viltloven § 19, Dyrevelferdsloven § 3 og Naturavtalen
- ARV anmoder om at vedtaket forkastes og at det ikke åpnes for kvotejakt på gaupe i region 3 i 2024.

NOAH

- NOAH mener det er svært kritikkverdig å åpne for jakt på gaupe i det hele tatt, som er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste.
- NOAH mener at vilkåret om høstningsverdig overskudd ikke er oppfylt.
- Rovviltnemnda har ikke vurdert konsekvenser av å skyte 12 gauper på det biologiske mangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 16 fjerde ledd. Vedtaket er basert på en uriktig rettsanvendelse av § 16 i naturmangfoldloven.
- NOAH ber om svar på hvorfor ikke rovviltnemnda legger vekt på gaupas status som sterkt truet på rødlista, og hvordan nemnda mener at en art som befinner seg i en slik tilstand kan anses å ha et høstningsverdig overskudd.
- NOAH mener at økosystemtilnærmingen og prinsippet om samlet belastning ikke har blitt tilstrekkelig vurdert i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 9.
- Nemnda har anvendt prinsippet om samlet belastning feil, noe som har medført at vedtaket ikke viser at kvotejakt ikke setter overlevelsen av gaupebestanden i fare, og at vedtaket dermed fraviker fra forvaltningsmålet i naturmangfoldloven § 5.
- NOAH ber om at rovviltnemnda begrunner hvorfor naturmangfoldloven § 4/5 vedrørende den økologiske betydningen gaupa har i intakte og velfungerende økosystemer, ikke blir tilstrekkelig vurdert i denne saken.
- Vedtaket er i strid med naturmangfoldloven § 5 og med artikkel 2 og 7 i Bernkonvensjonen.
- Vedtaket er ikke tilstrekkelig basert på kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven § 8 og føre-var-prinsippet har ikke blitt tilstrekkelig vurdert i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 9.
- NOAH ber om at effekten av nemndas årlige vedtak om kvotejakt på en sterkt truet art blir tydelig vurdert.
- Den fastsatte kvoten for kvotejakt på gaupe er uforholdsmessig høy tatt hensyn til skadeomfanget og andre årsaker til tap. Rovviltnemnda har ikke gitt noen begrunnelse eller vist til bevis om alvorlige skader av gaupe i regionen, eller vist at skadepotensialet er av et slikt omfang eller alvorlighetsgrad av vilkåret om skade i naturmangfoldloven § 18 bokstav b. De minner også om at omfanget av tap av sau og lam til gaupe har hatt en nedgang over tid i region 3.
- NOAH ber om at klagen tas til følge og at vedtaket omgjøres slik at det ikke tillates kvotejakt på gaupe i region 3.

Om nemndas vedtak

I møte den 19. oktober 2023 fattet rovviltnemnda i region 3 følgende vedtak i sak 35/23 om kvote og område for kvotejakt på gaupe i region 3/Oppland i 2024;

Rovviltnemnda i region 3 vedtar en totalkvote på 12 dyr/hunndyrkvote 6 dyr over 1 år som er fordelt slik:

Område 1A: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lesja, Dovre, Vågå Lom og Skjåk; 5 dyr.

Område 1B: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lillehammer, Øyer, Gausdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel; 5 dyr.

Område 2: Del av regionen der forvaltningsplanen legger opp til 5 årlige ynglinger/familiegrupper av gaupe: kommunene Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal og Etnedal, Nordre Land, Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten og Gran; 2 dyr (hvorav 1 hunndyr over 1 år) (familiegrupper unntas jakt).

Kvoten gjelder for perioden 1. februar 2024 til 31. mars 2024, eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt.

Fra og med 1. mars 2024 slås jaktområdene 1A/1B sammen – restkvotene blir da gjeldende for hele område 1, som er beiteprioritert område.

Statsforvalteren/rovviltnemnda kan omfordele kvoten undervegs i jaktperioden. Vi stiller følgende vilkår:

- Familiegrupper er unntatt fra jakt innenfor forvaltningsområdet for gaupe
- Jegere plikter å holde seg oppdatert på kvoten ved ringe kvotetelefonen før jaktstart hver dag og 2 ganger i løpet av dagen.
- Jegere plikter å registrere seg på Statsforvalterens SMS-varsling for lisens- og kvotejegere.

Vedtaket er fattet med hjemmel i viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16 og rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11.

Det gjøres oppmerksom på at all irregulær avgang etter dette vedtaket er fattet, belastes kvoten.

Sekretariatets kommentarer til klagernes anførsler

Sekretariatet har i saksframlegget for sak 35/23 lagt fram kunnskapsgrunnlag og faglige og juridiske sider ved saken. Disse vurderingene utgjør en del av begrunnelsen for rovviltnemndas vedtak. **Nemnda vedtok leders framsatte forslag til vedtak enstemmig, unntatt den delen av vedtaket som gjaldt å øke hunddyrkvota med 1 dyr, som ble vedtatt mot 1 stemme.**

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet rovviltnemnda) foreta de undersøkelser klagene gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagene begrunnet. Sekretariatet anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagene har kommet frem opplysninger som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet. Hovedmomentene som anføres i klagene anses som vurdert og redegjort for i saksframlegget til sak 35/23.

NOAH stiller i sin klage enkelte spørsmål som bes besvart av nemnda. Spørsmålene gjelder manglende vektlegging av gaupas status som sterkt truet i vurderingen av om det er et høstingsverdig overskudd, hvorfor naturmangfoldloven § 4/ 5 ikke er tilstrekkelig vurdert og en vurdering av effekten av nemndas årlige vedtak.

Sekretariatet viser til at vedtaket bygger på et oppdatert kunnskapsgrunnlag om bestandsstatus og utvikling for gaupe. Bestandssituasjonen for gaupe er lagt til grunn for vurderingen av om det er et høstingsverdig overskudd. Som det fremgår av saksframlegget, er det blant annet lagt vekt på naturmangfoldloven § 5 (forvaltningsmål for arter) ved vurderingen av kvote og områdeavgrensing. Hvilken effekt uttaket vil ha på bestandsutviklingen er også drøftet. Nemnda må for øvrig vurdere dette også ved fremtidige vedtak om kvotejakt basert på oppdatert kunnskap om bestandssituasjonen.

Sekretariatet mener at disse forholdene har inngått i vurderingene som er gjort i saksframlegget, og som nemndas vedtak bygger på. Det er derfor ikke nødvendig at nemnda redegjør for dette på nytt før saken oversendes klageinstansen.

Etter sekretariatets oppfatning har nemnda fått forelagt det nødvendige kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere om den vedtatte kvoten for kvotejakt truer bestandens overlevelse på sikt, og om de rettslige vilkårene for å fastsette kvote og fellingsområde er oppfylt.

Klagerne har etter sekretariatets vurdering ikke pekt på nye forhold knyttet til bestandssituasjon eller det rettslige grunnlaget for øvrig som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet.

Konklusjon

Sekretariatet legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16, rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11 og forvaltningsloven § 17. **Nemnda vedtok leders framsatte forslag til vedtak enstemmig, unntatt den delen av vedtaket som gjaldt å øke hunddyrkvota med 1 dyr, som ble vedtatt mot 1 stemme.** Vedtaket er begrunnet og sekretariatet kan ikke se at det i klagene er kommet fram nye momenter som tilsier at nemnda bør omgjøre sitt vedtak av 19.10.2023, sak 35/23.

Møtekalender for rovviltnemnda i region 3- 2024

Vedtatt på rovviltnemndsmøte 18. desember 2023.

Dato	Klokka	Tema	Sted
Uke 6 8. februar	09:00- 10:00	Konstituerende møte region 3	Lillehammer
Uke 11 12.mars	10:00- 13.00	Møte rovviltnemnda region 3 <ul style="list-style-type: none">• Fordeling av midler til forebyggende og konfliktdependende tiltak 2024	Lillehammer
Uke 20 14. mai	10:00- 13:00,	Møte rovviltnemnda region 3 <ul style="list-style-type: none">• Kvote for betinget skadefelling av ulv• Kvote for betinget skadefelling av jerv, gaupe og bjørn (samt lisensfelling bjørn)• Kvote for lisensfelling av jerv	Lillehammer
Uke 25 14. juni	10:00- 12:00,	Møte rovviltnemnda region 3 <ul style="list-style-type: none">• Klagebehandling på vedtak om kvote for betinget skadefelling ulv• Klagebehandling på vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv, gaupe og skadefelling og lisensfelling bjørn• Klagebehandling lisensfelling jerv	Teams
Uke 34 21. august	10:00- 12:00	Møte rovviltnemnda region 3 <ul style="list-style-type: none">• Kvoter for lisensfelling av ulv	Lillehammer
Uke 43 25. oktober	10:00- 12:00	Møte i rovviltnemnda region 3 <ul style="list-style-type: none">• Klagebehandling på kvote for lisensfelling av ulv• Kvote for kvotejakt på gaupe	Lillehammer
Uke 50 13. desember	10:00- 10:30	Møte i rovviltnemnda region 3 <ul style="list-style-type: none">• Klagebehandling på kvote og område for kvotejakt gaupe.	Teams

Møter som kun er oppsatt for klagebehandling, de som er foreslått i uke 25 og uke 50, avholdes bare dersom det er innkommet klager på foregående vedtak. Disse er foreslått på teams.

Merk følgende;

- Konstituerende møte forutsetter at KLD har oppnevnt nytt nemnd.
- Klagebehandling bør være ca. 5 uker etter vedtak, for å ta høyde for 3 uker klagefrist samt saksbehandlingstid.
- Vedtak kvote for lisensfelling jerv må være klart innen 20. mai, jf. føring fra KLD.
- Vedtak kvote lisensfelling ulv må være klart senest innen midten av september.

Det kan bli gjort endringer i møteplanen i løpet av året.